

کند شدن روند افزایش نرخ تورم و قیمت طلا و ارز در نیمه اول سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل

ترک چاپ پول جواب داد

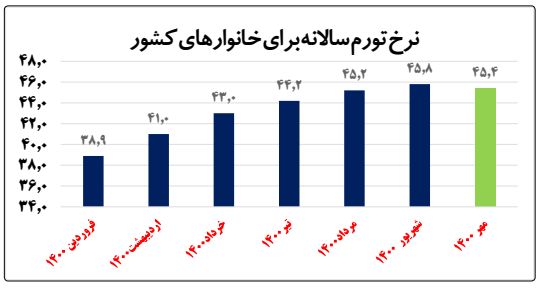
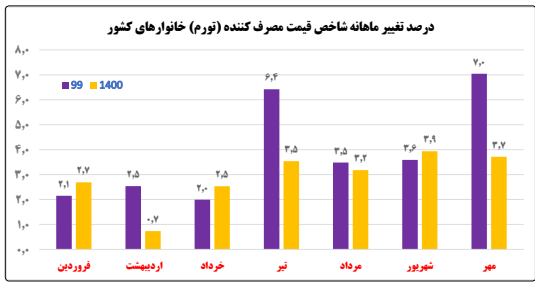
توقف استقراض تورم‌زای دولت از بانک مرکزی با شروع به کار دولت سیزدهم

گروه اقتصادی: بررسی شاخص تورم در ۷ ماه نخست سال جاری گویای آن است که تا حدودی روند رشد قیمت کالاهای مختلف کند شده و تورم در مهرماه برای نخستین بار در سال ۱۴۰۰ روند کاهشی به خود گرفته است. از سوی دیگر مقایسه شیب افزایشی قیمت طلا و ارز در ۶ ماه ابتدایی سال گذشته و جاری هم نشان از آن دارد که بازار این کالاها به تعادلی نسبی رسیده است. با وجود اینکه آرامش نسبی این روزهای بازار نسبت به نیمه نخست سال گذشته و روند فراموش کرد دیو بی‌رحم نقدینگی هم بی‌سر و صدا در حال ادامه فعالیت است و در شهریورماه به بیش از ۴۰۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. مسلماً تداوم روند مدیریت بازار از مسیر مدیریت نقدینگی می‌گذرد.

ترمز تورم کشیده شد!

گستره از ۲ تا ۷ درصد متغیر بود. از سوی دیگر طبق آخرین گزارش مرکز آمار ایران، نرخ تورم نقطه‌ای در مهر ۱۴۰۰ به عدد ۳۹/۲ درصد رسید که نسبت به ماه قبل ۴/۵ درصد کاهش یافته است. در حقیقت این کاهش تورم بخشی از نتایج کوتاه‌مدت اقدامات دولت سیزدهم در راستای کنترل تورم و بی‌انضباطی مالی دولت است.

اگر بخواهیم تورم ماهانه خانوارهای کشور را در ۷ ماه ابتدایی سال جاری با سال گذشته مقایسه کنیم، متوجه جهش‌های تدریجی در سال گذشته خواهیم شد که در ۷ ماه ابتدایی سال جاری آن جهش را شاهد نبودیم. تورم‌های ماهانه سال جاری جز اردیبهشت در گستره ۲/۵ الی ۳/۹ درصد تغییر می‌کرد، در حالی که در ۷ ماه ابتدایی سال گذشته این

دلار و طلا آرام شدند

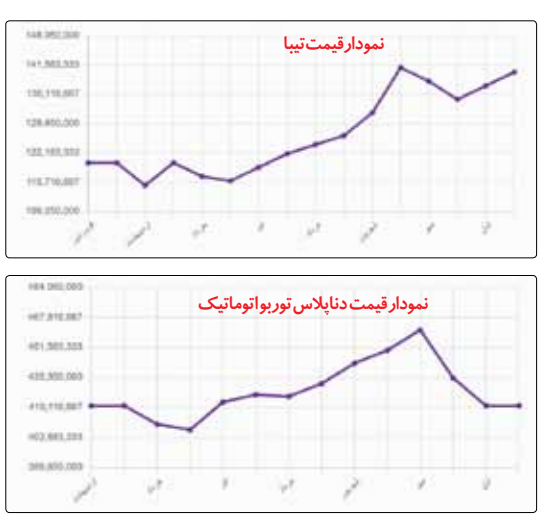
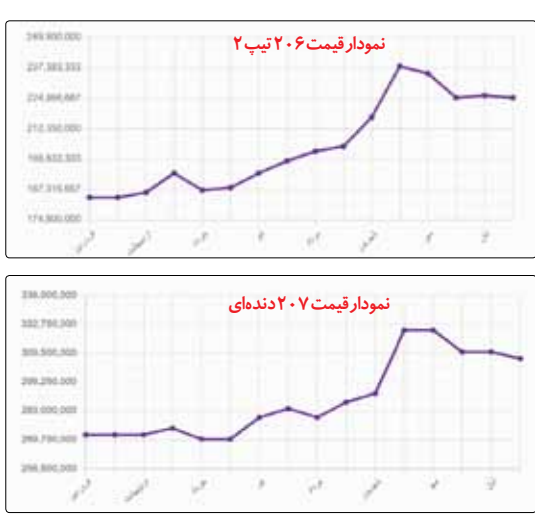
مقایسه روند قیمتی ارز و طلا در ۶ ماه نخست امسال با مدت زمان مشابه سال گذشته نشان می‌دهد که اگر چه امسال نیز نرخ دلار و طلا روند صعودی داشته است اما این روند به هیچ عنوان با روند سال گذشته قابل مقایسه نیست. در ۶ ماه نخست سال ۱۳۹۹ نرخ دلار با رشد بیش از ۱۰۰ درصدی از حدود ۱۵ هزار و ۶۰۰ تومان به نزدیک ۳۲ هزار تومان در اواخر مهرماه رسید. همچنین هر گرم طلای ۱۸ عیار از حدود ۶۱۰ هزار تومان به نزدیک یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان رسید که بیانگر رشد ۱۴۴ درصدی در ۶ ماه نخست سال گذشته است. در ۶ ماه نخست امسال اما جریان به کلی متفاوت است؛ در ۶ ماه نخست امسال نرخ دلار با رشدی ۱۳ درصدی از حدود ۲۴ هزار و ۳۰۰ تومان به حدود ۲۷ هزار و ۴۷۰ تومان در اواخر مهرماه رسید. هر گرم طلای ۱۸ عیار نیز از حدود یک میلیون تومان به نزدیک یک میلیون و ۱۶۵ هزار تومان رسید که بیانگر رشد ۱۶/۵ درصدی در ۶ ماه نخست سال ۱۴۰۰ است. در واقع قیمت دلار از ۲۷ مهر سال گذشته که به ۳۲ هزار تومان رسید و بالاترین بهای دلار در ایران را ثبت کرد، وارد روند نزولی شد تا آنجا که ۱۵ اردیبهشت سال جاری به ۲۰ هزار و ۶۰۰ تومان رسید؛ پس از این تاریخ بود که دلار به روند نزولی خود پایان داد و دوباره موج صعودی‌اش

را آغاز کرد. با همه این تفاسیر به نظر می‌رسد آینده بهتری در انتظار بازار ارز است. اخبار امیدوارکننده‌ای که از میزان صادرات و افزایش قیمت نفت کشورمان به گوش می‌رسد، می‌تواند نوید آینده‌ای خوش را برای بازار ارز به همراه داشته باشد. از سویی قیمت نفت ایران در یک جهش بی‌سابقه پس از فروکش کردن کرونا در سراسر جهان و افزایش تقاضا به بیشکهای ۸۲/۱۴ دلار رسیده و از سوی دیگر اخبار رسمی فراوانی درباره افزایش میزان صادرات نفت منتشر شده است. بر اساس جدیدترین گزارش ماهانه اوپک، قیمت نفت سنگین ایران در ماه میلادی گذشته رشد ۱۰/۹ درصدی داشته و با ۸/۰۶ دلار افزایش به ۸۲/۱۴ دلار رسیده است. قیمت نفت سنگین ایران در اکتبر به ۸۲ دلار و ۱۴ سنت در هر بشکه رسید که در مقایسه با ۷۴ دلار و ۸ سنت سپتامبر، ۸ دلار و ۶ سنت معادل ۱۰/۹ درصد بالاتر است. میانگین قیمت نفت سنگین ایران از ابتدای سال ۲۰۲۱ تاکنون ۶۸ دلار و ۱۷ سنت در مقایسه با ۳۹ دلار و ۷۰ سنت در مدت مشابه سال ۲۰۲۰ بوده است. جواد اوجی، وزیر نفت پیش از این گفته بود: به لطف پروردگار و همت همکاران و با کمک و پشتیبانی دولت، خوشبختانه وضعیت فروش نفت بهتر شده و در حال استفاده از ظرفیت‌های مختلف خارجی و داخلی هستیم.

برنامه‌ریزی برای کشیدن ترمز قیمت خودرو

میان تیرماه ورق بازار خودرو برگشت. با شروع ماه میانی تابستان، قیمت خودرو بدترین روزهای خود را تجربه می‌کرد. به گفته فعالان بازار، قیمت خودروهای خارجی با شیبی نسبتاً تند در آن روزها بالا رفت تا جایی که کف قیمت به حدود ۲ میلیارد تومان رسید. ادامه روند صعودی قیمت اکثر خودروها مخصوصاً قیمت بی‌ام‌و، کیا و لکسوس به گونه‌ای پیش رفت که شاهد افزایش قیمت تا ۵۰ میلیون تومانی برخی خودروها نسبت به یک هفته قبل از آن بودیم. تمرکز بازار خودرو در آخرین ماه تابستان تماماً با محوریت طرح واردات خودرو بود. با تصویب این طرح در صحن مجلس و ارجاع آن به شورای نگهبان، امیدواری‌های بسیاری برای از سرگیری حضور خودروهای خارجی در بازار به وجود آمد. حتی در این میان برخی کارشناسان پیش‌بینی می‌کردند علاوه بر متعادل شدن بازار خودرو، کاهش قیمت ۵۰ تا ۸۰ درصدی برای خودروهای وارداتی هم شکل بگیرد اما در ادامه شاهد بودیم که شورای نگهبان بار دیگر به این طرح ایراد گرفت. بررسی قیمت‌ها نشان می‌دهد برای مثال ۲۰۷ دنده‌ای به عنوان نماینده ایران خودرو در ۶ ماه نخست سال با رشدی ۱۵ درصدی همراه بوده است. از طرف دیگر هم تیبا ۲ به عنوان نماینده سایپا، در ۶ ماه نخست سال با رشدی ۱۲ درصدی همراه بوده است.

در ۶ ماه نخست ۱۴۰۰ قیمت‌ها در بازار خودرو روند صعودی داشت اما همزمان تولید هم افزایش یافت. بازار خودرو طی مقاطع کوتاه چند هفته‌ای در بهار و تابستان رشد معاملات را تجربه کرد اما رکود حاکم سخت‌تر و سنگین‌تر از آن است که با تایش بارقه‌های امید کاهش قیمت خودروی داخلی یا جو روانی شکسته شود. گرچه خوردن تحولات اقتصادی ایران با کشمکش‌های سیاسی تأثیر عمیقی بر صنعت خودرو گذاشته و در چنین شرایطی همگان به دنبال اثر تحولات دیپلماتیک بر اقتصاد و محصولات ایران خودرو پس از یک ماه روند صعودی در اردیبهشت ۱۴۰۰، در پی اعلام شش‌هفته جدید قیمت‌گذاری این خودروها وارد فاز نزولی شد. همین‌طور در نخستین روزهای سومین ماه سال بود که نخستین افزایش قیمت خودرو سازان کلید خورد. با شروع تابستان ۱۴۰۰، زمزمه‌های واردات خودرو منجر به کاهش ملایم قیمت خودروی خارجی در بازار شد. بر این اساس سطح قیمت خودروهای مونتاژی، ۰/۳ درصد و خودروهای وارداتی نیز ۱/۶ درصد کاهش به خود دید. کاهش قیمت وارداتی‌ها بویژه هیوندای، تویوتا و حتی قیمت محصولات لوکس مرسدس‌بنز در شرایطی رخ داد که نرخ ارز در این ماه ۴ درصد رشد داشته است. اما با فاصله با ورود به

رمز موفقیت مهار تورم

شوکه‌های ارزی را هم می‌توان یکی از دلایل بروز تورم نامید. گاهی تورم در اقتصاد از عدد متوسط ۵۰ ساله بالاتر می‌رود و حالت شوک پیدا می‌کند؛ نقدینگی نمی‌تواند این تورم را سرکشی‌های ارزی در اقتصاد ما است که این شوکه‌های ارزی در درجه اول قیمت ارز، سپس قیمت ملک و مستغلات است و در چند ماه اخیر هم شاخص بورس بوده است. این قیمت‌های دارای‌ها وقتی افزایش زیادی پیدا می‌کند، به نحوی سطح عمومی قیمت‌ها و تورم در اقتصاد را افزایش می‌دهد و به دنبال خود می‌کشد. به نظر می‌رسد ۳ راه‌حل برای مدیریت، کنترل و هدایت رشد نقدینگی می‌تواند در نظر گرفته شود؛ ابتدا باید بر رشد ترازنامه بانکها بویژه بانکهای مشکل‌دار محدودیت‌های لازم اعمال شود. به عبارت دیگر، باید از بالاتر رفتن و تورم در بانک‌ها از دارایی و سرمایه آنها جلوگیری

است؛ اختلافی نگران‌کننده که به سفره و معیشت مردم لطمه می‌زند. رشد سریع و قابل توجه حجم نقدینگی در اقتصاد کشور یکی از علل اصلی افزایش تورم و ضعف تولید است که راه‌حل این معضل تجدیدنظر اساسی در سیاست‌گذاری‌های پولی و بانکی کشور است.

سرمایه‌گذاری در بازار اوراق تسویق می‌کند و هم از هجوم منابع مالی به بازارهای دارای جلودگی می‌کند. آخرین وضعیت نقدینگی به عنوان مؤلفه متأثر از برداشت از بانک مرکزی و خلق پول در پی آن، اینگونه است که نقدینگی در پایان مهرماه از ۴۰۰۰ هزار میلیارد تومان عبور کرده است. سیدحسان‌خاننوری وزیر امور اقتصادی و دارایی که وظیفه تأمین مالی دولت را از طریق مسیرهایی چون درآمدهای مالیاتی، خصوصی‌سازی، انتشار اوراق و... بر عهده دارد، یکی از اولویت‌های مهم خود را کمک به ثبات اقتصاد کلان و مهار پایدار تورم اعلام و تأکید کرده است از روز اول تمام تلاش خود را برای تأمین کسری بودجه از روش‌های غیر تورم‌زا، کنترل نقدینگی و... به کار گرفته و می‌گیرد.

یکی از معضلات اقتصاد کشور با آن دست و پنجه نرم می‌کند، تورم افسارگسیخته‌ای است که روزبه‌روز سفره مردم را کوچک‌تر می‌کند. پس از روی کار آمدن دولت سیزدهم، یکی از اقداماتی که از همان روزهای اول توسط دولت و تیم اقتصادی‌اش در دستور کار قرار گرفت، کشیدن ترمز تورم بود. از جمله علل ایجاد تورم، استقراض‌های مکرر دولت‌ها به منظور تأمین کسری بودجه و هزینه‌های جاری‌شان است. انتشار اوراق و گسترش بازار آن موضوعی است که اقتصاددانان آن را یکی از مسیرهای تأمین کسری بودجه دولت بدون ایجاد تورم و نیز مهار تورم می‌دانند و در این زمینه معتقدند دولت باید با افزایش نرخ سود اوراق و کاهش زمان سررسید آنها، این بازار را برای مردم جذاب کند. یکی از مسیرهای پیش روی دولت برای مهار تورم، فروش اوراق، مشروط به عدم مداخله دستوری و جذاب بودن نرخ سود آنهاست، زیرا جذاب کردن نرخ اوراق، هم مردم را برای

